

T.C.
ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü
Uçuş Operasyon Daire Başkanlığı

Sayı : 51859319-010.06.02-E.20823

26.12.2020

Konu : COVID-19 salgınına yönelik FCL,
MED, FTL, OPS ve Denetim
gerekliklerine ilişkin muafiyetler

GENELGE

UOD/HSD-2020/1G (REV.07)

BİRİNCİ BÖLÜM
Genel Hükümler

Amaç

MADDE 1 - Bu Genelge, Covid-19 pandemisi ile mücadele kapsamında, uçuş ve kabin ekibi üyelerinin eğitimlerinde, özellikle birden fazla kullanıcı tarafından kullanılan ekipmanlarda salgın riskinin azaltılması, dünya genelinde uygulanan karantina ve yurt dışı yasağı gibi tedbirler nedeniyle eğitmen ve eğitim tesislerine erişim sağlanamaması, bu kapsamda alınan tedbirler ile ilgili olarak Ülkemiz ve diğer ülkeler tarafından uçuşların sınırlandırılmış veya durdurulmuş olması ve uçuş programlarındaki belirsizlikler nedeniyle; uçuş ekibi lisanslandırma, sağlık, uçuş süresi sınırlamaları, uçuş operasyon ve denetim gerekliklerinde muafiyetler tanınması amacıyla hazırlanmıştır.

Kapsam

MADDE 2 - Bu Genelge, hava taşıma işletmeleri, onaylı eğitim organizasyonları, onaylı kabin ekibi temel eğitim kuruluşları, uçuş harekât uzmanı eğitim organizasyonları, havacılık tıp merkezleri ile uçuş ve kabin ekibi üyelerini, öğretmen ve kontrol pilotlarını, uçuş hareket uzmanlarını, hava trafik kontrolörlerini, hava trafik emniyeti elektronik personelini kapsar.

Dayanak

MADDE 3 - Bu Genelge; 15/7/2018 tarihli ve 30479 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 437 nci ve 441 inci maddeleri ile 15/09/2017 tarihinde yayımlanan Uçuş Operasyonlarına Yönelik Usul ve Esaslar Talimatına, Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatı (ICAO) tarafından yayımlanmış olan "ICAO Handbook for Cabin Crew Recurrent Training during COVID-19 (Doc 10148)", Avrupa Birliği Havacılık Emniyet Ajansı (EASA) tarafından yayımlanmış olan 13/11/2020 tarihli "Cabin Crew Recurrent Training Guidelines in relation to the COVID-19 pandemic", 19/11/2020 tarihli "Guidelines for handling exemptions to crew training and checking requirements in the field of CAT operations under Article 71 of Regulation (EU) 2018/1139 (BR)" ve 19/11/2020 tarihli "Guidelines for the continued granting of exemptions in accordance with Article 71 of

Regulation (EU) 2018/1139 (The Basic Regulation) to aircrew as per Regulation (EU) No 1178/2011, Regulation (EU) 2018/395 and Regulation (EU) 2018/1976" dokümanlarına dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 4 - (1) Bu Genelge'de geçen tanımlar ve kısaltmalar:

- a. **Kısmen taze:** Son 90 günlük süre içerisinde 2 kalkış, yaklaşma ve iniş yapmış veya son 30 günlük süre içerisinde 1 kalkış, yaklaşma ve iniş yapmış pilotları,
- b. **Kısıtlı operasyon:** Bir veya daha fazla operasyonel kısıtlama ile gerçekleştirilen operasyonu (örneğin yan rüzgâr limitlerinin düşürülmesi, mevcut olandan daha yüksek bir yaklaşma miniması kullanılması, pist yüzeyi şartlarının sınırlandırılması, otomatik iniş sistemi gerekliliği ile dispeç edilmesi (eğer mevcutsa) veya uygun olacağı öngörülen herhangi bir diğer tedbir),
- c. **Kritik unsurlar:** Dokunarak uygulamalı eğitim ve senaryo esaslı uygulamalı eğitim unsurlarını,
- d. **NC:** SHT-OPS N/O Talimatı kapsamında yol eğitim ve kontrollerini icra etmek üzere yetkilendirilen kaptan pilotları,
- e. **Sanal Eğitim:** Eğitim faaliyetlerinin bilgi ve iletişim teknolojilerine dayalı olarak planlandığı ve yürütüldüğü, öğrenci ile öğretmen ve öğrencilerin kendi aralarında karşılıklı etkileşimine dayalı olarak derslerin bizzat öğretmen tarafından aynı mekânda bulunma zorunluluğu olmaksızın eşzamanlı biçimde verildiği eğitimi,
- f. **Senaryo esaslı uygulamalı eğitim:** Kabin ekibinin belirli bir durumla başa çıkmak için işleticinin prosedürlerini ve ilgili ekip sorumluluklarını kapsayacak senaryoyu (örn. uçak tahliyesi) temsil eden uygulamalı eğitimi,
- g. **Sınıf eğitimi:** Grup çalışmaları ve interaktif öğretim oturumlarını içerebilen bir eğitmen liderliğinde icra edilen yüz yüze eğitimi,
- h. **Taze:** FCL.060'da yer alan tüm gereklilikleri sağlayan pilotları,
 1. **Taze olmayan:** Son 90 günlük süre içerisinde kalkış, yaklaşma ve iniş gerçekleştirilmemiş pilotları,
- j. **Uzaktan eğitim (E-learning):** Eğitim ve öğrenim programının donanım ve yazılım teknolojileri vasıtasıyla (bilgisayar, tablet, mobil telefon, web tabanlı yazılım vb.) bir öğretmene bağlı olmaksızın verildiği eğitimi,

ifade eder.

Uygulama

MADDE 5 – Bu Genelgenin 6 ncı maddesinin birinci, ikinci, üçüncü, dördüncü, beşinci ve altıncı fıkraları ile 8 inci maddesinde geçen muafiyetler; COVID-19 salgınından kaynaklı başta Ülkemizde olmak üzere dünya genelinde alınan sağlık güvenliği önlemleri neticesinde; hizmet sağlayıcılardan ilgili hizmetin alınamaması, alternatif hizmet sağlayıcılarına erişememe, planlama aşamasında karşılaşılan kısıtlamalar/sınırlamalar, eğitim tesislerinin kapasitesinin azalması veya eğitim tesislerinin faaliyetlerini durdurması gibi sebeplerden ötürü öngörülemeyen koşulların ortaya çıkması sonucunda mevzuat gerekliliklerinin işletici tarafından yerine getirilemeyecek olması halinde, söz konusu koşulları dikkate alarak yapacağı değişim yönetimi çalışmasının (tehlike belirleme ve risk analizi) Genel Müdürlük tarafından onaylanmasını müteakip işletici için uygulanabilir olacaktır.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Esaslar ve Uygulama

Hava taşıma işletmeleri

MADDE 6 - (1) 31.07.2020 tarihi ve öncesinde sona erecek olan tip veya sınıf yetkisi geçerlilik tarihleri aşağıdaki gerekliliklerin karşılanması durumunda 4 ay süre ile temdit edilmiş sayılacaktır:

- a. Pilotların tip veya sınıf yetkilerinin 31.12.2019 tarihinden önce sona ermemiş olması,
- b. Pilotların bir hava taşıma işletmesinde görev yapmaları,
- c. İçeriği işletici tarafından belirlenecek tazeleme eğitimini ve sonrasında anormal ve acil durum usullerini de kapsayacak bir değerlendirmeden geçmeleri. Söz konusu değerlendirme mümkünse bir TRE veya TRI tarafından yapılır. Eğer bir TRE veya TRI mevcut değilse, NC tarafından yapılabilir. Ayrıca telefon, video konferans gibi uzaktan iletişim kanalları kullanılarak yapılabilir. Eğitim ve değerlendirmenin işletici tarafından belgelendirilmesi gerekir.
- d. Bu Genelge'nin 5 inci maddesinde belirtilen durumların geçerli olması halinde, tip yetkileri 4 ay temdit edilmiş sayılan pilotların Genel Müdürlüğe başvurmaları halinde, lisanslarına işlem yapılmak suretiyle tip yetkileri 31.03.2021 tarihini geçmeyecek şekilde en fazla 8 ay daha temdit edilecektir.

(2) 01.08.2020 ve 28.02.2021 tarihleri arasında sona erecek olan tip yetkisi geçerlilik tarihleri, aşağıdaki şartların geçerli olması durumunda 31.03.2021 tarihini geçmeyecek şekilde Genel Müdürlük tarafından lisanslarına işlem yapılmak suretiyle en fazla 8 ay süre ile temdit edilecektir.

- a. Bu Genelge'nin 5 inci maddesinde belirtilen durumların geçerli olması,
- b. Pilotların bir hava taşıma işletmesinde görev yapmaları,
- c. İçeriği işletici tarafından belirlenecek tazeleme eğitimini ve sonrasında anormal ve acil durum usullerini de kapsayacak bir değerlendirmeden geçmeleri. Söz konusu değerlendirme mümkünse bir TRE veya TRI tarafından yapılır. Eğer bir TRE veya TRI mevcut değilse, NC tarafından yapılabilir. Ayrıca telefon, video konferans gibi uzaktan iletişim kanalları kullanılarak yapılabilir. Eğitim ve değerlendirmenin işletici tarafından belgelendirilmesi gerekir.

(3) 31.07.2020 tarihi ve öncesinde sona erecek olan öğretmenlik veya kontrol pilotluğu yetkileri geçerlilik tarihleri aşağıdaki gerekliliklerin karşılanması durumunda 4 ay süre ile temdit edilmiş sayılacaktır.

- a. Öğretmenlik yetkisinin temdit edilebilmesi için pilotların öğretmenlik yetkilerinin 31.12.2019 tarihinden önce sona ermemiş olması,
- b. Kontrol pilotluğu yetkisinin temdit edilebilmesi için pilotların kontrol pilotluğu yetkilerinin 31.12.2019 tarihinden önce sona ermemiş olması.

(4) Bir hava taşımacılığı işletmesinde görev yapan pilotların sahip oldukları, 31.07.2020 tarihi ve öncesinde sona erecek olan İngilizce Dil Yeterliliği geçerlilik süreleri 4 ay süre ile temdit edilmiş sayılacaktır.

(5) 31.07.2020 tarihi ve öncesinde sona erecek olan validasyon belgeleri, aşağıdaki gerekliliklerin karşılanması durumunda lisanslandırma yeterlilik kontrolü gerekliliği aranmadan 4 ay süre ile Genel Müdürlük tarafından temdit edilecektir:

- a. Pilotların hâlihazırda geçerli tip veya sınıf yetkisine sahip olmaları,
- b. Bir ticari hava taşıma işletmesinde görev yapmaları,
- c. İçeriği işletici tarafından belirlenecek tazeleme eğitimini ve sonrasında anormal ve acil durum usullerini de kapsayacak bir değerlendirmeden geçmeleri. Söz konusu değerlendirme mümkünse TRE veya TRI tarafından yapılır. Eğer TRE veya TRI mevcut değilse, NC tarafından yapılabilir. Ayrıca telefon, video konferans gibi uzaktan iletişim kanalları kullanılarak yapılabilir. Eğitim ve değerlendirmenin işletici tarafından belgelendirilmesi gerekir.
- d. SHT-FCL Uçuş Ekibi Lisanslandırma Talimatı Madde 9'da yer alan diğer tüm şartların sağlanması.

(6) İşletici Eğitim ve Kontrolleri.

a) ORO.FC.230 kapsamında Yenileme Eğitim ve Kontrolleri.

1) Bu Genelgenin önceki revizyonlarına uygun olarak ara vermeksizin süreli eğitim ve kontrollerin geçerliliği yenilenmiş olan ve bu Genelgenin 5 inci maddesi kapsamında yeniden geçerlilik süresi uzatılması söz konusu olan pilotlar için ilave eğitim ve kontrol gerekliliği aranmaksızın 4 ay geçerlilik süreleri uzatılabilir.

2) 01.12.2020 ile 31.03.2021 tarihleri arasında geçerlilikleri sona erecek olan eğitim ve kontrollerin süreleri 4 ay uzatılabilir. Söz konusu muafiyetin verilebilmesi için Genelge gerekliliklerinin sağlanması gerekmektedir.

3) İşletici, onaylı eğitim el kitabında yer alan yenileme eğitim programı müfredatındaki içeriği bu Genelge kapsamında azaltamaz.

4) İşletici, yer eğitimleri kapsamında Covid-19 salgını nedeniyle yerine getirilemeyen teorik ve kritik unsurlar için, içinde bulunan koşulları ve işletme imkân/kabiliyetlerini dikkate alarak risk değerlendirme çalışması yapar ve bunun sonucunda belirleyeceği azaltıcı tedbirlere göre alternatif eğitim yöntemlerini belirler:

- a) Teorik eğitimler, uzaktan/sanal eğitim metodu ile verilebilir. Teorik unsurların yerine getirilmesi için birden fazla alternatif yöntemin uygulanabilirliği nedeniyle, bu husus muafiyet kapsamında değerlendirilmez ve teorik unsurlara muafiyet verilmez. Teorik eğitimlerin uzaktan/sanal eğitim metodu ile verilebilmesi için;

- i. Sanal/Uzaktan eğitimlere ilişkin usullerin belirlenmesi, eğitim programı ve prosedürlerin oluşturularak işletme eğitim el kitabında yer alması ve onaylanması gerekmektedir.
- ii. Halihazırda işletme eğitim el kitabında söz konusu eğitim metotlarına ilişkin herhangi bir usulü bulunmayan işletmeler yazılı başvuruda bulunarak Genel Müdürlüğümüzden onay almalı ve en geç 30 gün içerisinde işletme eğitim el kitabını inceleme ve onay işlemleri için Genel Müdürlüğümüze sunulmalıdır.

b) Kritik unsurlar, Genelge yürürlükte olduğu sürece muafiyet kapsamında değerlendirilir ve kritik unsurlara işleticinin azaltıcı tedbirlere göre belirleyeceği alternatif eğitim yöntemleri kapsamında muafiyet verilebilir:

i) İşletici, hazırlayacağı risk değerlendirmesinde ilave eğitim de dâhil olmak üzere uygun azaltıcı tedbirleri tanımlar. İlave eğitim, aşağıdaki yöntemlerden bir ya da birden fazlasını içerebilir:

- 1) Kritik unsurların uzaktan/sanal eğitim kapsamında içeriğe dâhil edilmesi,
- 2) Hava aracında dokunarak uygulamalı eğitimler,
- 3) Eğitimcilerin gösterimi.

ii) İşletici hazırladığı risk değerlendirmesi ve ilave eğitim programını uygulamadan önce onay almak üzere Genel Müdürlüğümüze sunmalıdır.

c) Alternatif eğitim yöntemlerinin belirlenmesinde aşağıdaki hususlar dikkate alınmalıdır:

- i. Alternatif eğitim yöntemiyle icra edilecek eğitim unsuru gerekçelendirilir ve farklı eğitim yöntemleri arasında makul bir denge gözetilir.
- ii. Gerçek araçların (uçak, sınıf ortamı, model (mock up), simülasyon, ekipman) kullanımı her zaman ilk seçenek olmalıdır.
- iii. Dijital araçlar, eğitimi destekleyici araçlar olarak değerlendirilmeli ve gerçek araçlar mevcut olduğunda ve kullanılabilir olduğunda tek araç olarak kullanılmamalıdır.

d) Hava taksi işletmeleri yenileme yer eğitim ve kontrolleri kapsamında işletme kabiliyetinde yer almayan eğitim konularını işletme dışındaki EASA onaylı eğitim merkezlerinden ve/veya Genel Müdürlüğümüzce yetkilendirilmiş olan ATO'lardan temin edebilirler.

5) İşletici, uçuş eğitim ve kontrolleri kapsamında Covid-19 salgını nedeniyle yerine getirilemeyen eğitim ve kontroller için, içinde bulunulan koşulları ve işletme imkân/kabiliyetlerini dikkate alarak risk değerlendirme çalışması yapar ve bunun sonucunda belirleyeceği azaltıcı tedbirlere göre alternatif eğitim yöntemlerini belirler. Bu kapsamda;

- a. Söz konusu eğitim ve kontrollerin gerçekleştirilememesine ilişkin (eğitim tesisine ve/veya eğitime ulaşamama nedenleri) tüm kanıtları,
- b. Konuya ilişkin hazırlanması gereken risk değerlendirmesini,

c. Oluşturulan alternatif eğitim programını,

içeren bir dosya ile Genel Müdürlüğümüze başvurması gerekmektedir. Söz konusu başvurunun incelenmesini müteakip muafiyet verilebilir.

6) Hat kontrollerini icra etmek üzere görevlendirilen kaptan pilotlar söz konusu görevi AMC1 ORO.FC 230 (b)(3)(v) gereği gözlemci koltuğunda icra etmelidir. Ancak COVID-19 pandemisinden ötürü bulaş riskini azaltmak adına söz konusu kontrol, görevli koltuğundan icra edilebilir.

7) İşletme kategori C tipi meydan kalifikasyonları kapsamında 12 ay olması gereken geçerlilik süresini, TRE/TRI ve NC imtiyazına sahip kaptan pilotlar için 18 ay olarak uygulayabilirler. Bu durumun uygulanabilmesi için söz konusu pilotların ilgili C kategori meydana yönelik bilgilendirilmesi ve kayıt altına alınması gerekmektedir.

b) ORO.CC.140 kapsamında Yenileme Eğitim ve Kontrolleri

1) İşletici, onaylı kabin ekibi yenileme ve tazeleme eğitim programı müfredatındaki içeriği bu Genelge kapsamında azaltamaz.

2) İşletici, Covid-19 salgını nedeniyle yerine getirilemeyen teorik ve kritik unsurlar için, içinde bulunulan koşulları ve işletme imkân/kabiliyetlerini dikkate alarak risk değerlendirme çalışması yapar ve bunun sonucunda Ek-2 tabloyu dikkate alarak belirleyeceği azaltıcı tedbirlere göre alternatif eğitim yöntemlerini belirler:

a) Teorik unsurlar, uzaktan/sanal eğitim olarak modüler yapıda verilir. Teorik unsurların yerine getirilmesi için birçok farklı alternatif yöntemin uygulanabilirliği nedeniyle, teorik unsurlar muafiyet kapsamında değerlendirilmez ve teorik unsurlara muafiyet verilmez:

- i. Teorik unsurlara için hazırlanan her bir modülde; işletici yeterliliklerin, prosedürlerin, ekipman ve uçak sistemlerinin (örneğin basınç boşalma prosedürleri, oksijen kullanımı gibi) Ek-2 tabloda belirtilen resim, temsili görsel, video, sanal gerçeklik gibi unsurlarla uzaktan/sanal eğitim kapsamında gösterimi sağlanır.
- ii. Her bir modül, kabin ekibinin eğitim içeriğini anladığını tespit edebilmek için aşamalı değerlendirmeler (sınav) ve/veya oturumlar (interaktif platform - webinar) içermelidir.
- iii. Uzaktan/sanal eğitim kapsamında hazırlanan modüllerin içeriği (örneğin acil durum ve emniyet prosedürleri, tehlikeli maddeler, havacılık güvenliği vb.) sınıf ortamında verilen eğitimin içeriğiyle tutarlı olmalıdır.

b) Kritik unsurlar, Genelge yürürlükte olduğu sürece muafiyet kapsamında değerlendirilir ve kritik unsurlara işleticinin Ek-2 tabloda yer alan azaltıcı tedbirlere göre belirleyeceği alternatif eğitim yöntemleri kapsamında muafiyet verilir:

- i. İşletici, hazırlayacağı risk değerlendirmesinde ilave eğitim de dâhil olmak üzere uygun azaltıcı tedbirleri tanımlar. İlave eğitim, aşağıdaki yöntemlerden bir ya da birden fazlasını içerebilir:
- ii. Kritik unsurların uzaktan/sanal eğitim kapsamında içeriğe dâhil edilmesi,
- iii. Hava aracında dokunarak uygulamalı eğitimler,
- iv. Eğitimcinin gösterimi.

c) Alternatif eğitim yöntemlerinin belirlenmesinde aşağıdaki hususlar dikkate alınır:

- i. Alternatif eğitim yöntemiyle icra edilecek eğitim unsuru gerekçelendirilir ve farklı eğitim yöntemleri arasında makul bir denge gözetilir.
- ii. Gerçek araçların (uçak/gerçek sınıf/model (mock up)/simülatör/ekipman) kullanımı her zaman ilk seçenek olmalıdır.
- iii. Kritik unsurlardan; normal modda çıkışların kullanılması (açma/kapama ve arm/disarm yapma) ve kokpit camları kullanımının gösterilmesi, günlük operasyonlarda her uçuşun bir parçası olarak gerçek uçakta yapılabileceğinden, şartlar elverişli olduğu sürece muafiyet kapsamında değerlendirilmez. Bu durumda söz konusu eğitimin gözetimi, eğitimcinin haricinde kabin amirine/kaptan pilota/tipte yetkili kabin bakım personeline, ilgili eğitim ve talimatları almış ve kapsadıkları eğitim konusu için uygun niteliklere sahip olduklarından emin olunması kaydıyla yaptırılabilir.
- iv. Tahliye kaydıracağı, cankurtaran botu gibi acil durum ekipmanı kullanımının gösterimi, planlı bakım faaliyeti kapsamında ilgili ekipmanın şişirilerek patlatılması kaydıyla yapılabilir.
- v. Dijital araçlar, eğitimi destekleyici araçlar olarak değerlendirilmeli ve gerçek araçlar mevcut olduğunda ve kullanılabilir olduğunda tek araç olarak kullanılmamalıdır.

3) Kabin ekibi değerlendirmeleri;

- a. İşletici, bu Genelge kapsamında kabin ekibi yenileme eğitimi ve kontrol programını, sadece yenileme eğitim ve kontrol süresi geçerliliği bulunan ancak Covid- 19 salgını nedeniyle yenileme eğitimine katılamayan kabin ekibi üyelerine uygular.
- b. İşletici, kabin ekibi üyelerinin uzaktan/sanal eğitim olarak uygulanacak yenileme eğitimi programındaki her bir modülü tamamlamaları için bir plan hazırlamalıdır. Söz konusu plan; uygulama başlangıç tarihini, hangi modüllerin hangi tarihte erişime açılacağını ve kabin ekibi üyeleri tarafından tamamlanması için ayrılan zamanı açıkça göstermelidir. İşletici, modülleri bu plana göre erişime açmalı ve eğitimin süresi içerisinde tamamlanması için kabin ekibi üyeleriyle iletişimi sağlayacak bir sürece sahip olmalıdır.

- c. İşletici, her bir modülün tamamlanmasını takip etmeli ve her bir kabin ekibi üyesinin kendisine atanan modülü süresi içerisinde tamamladığını doğrulamalıdır. Bu süre, kabin ekibi üyesinin eğitim ve kontrol geçerlilik tarihlerinin yenilenmesini sağlayacak süreye uygun olmalıdır. Modüllerin tamamlandığına dair kanıtlar belgelendirilmeli ve kabin ekibi kayıtları tutulmalıdır.
- d. Eğitim ve kontrol faaliyetlerinde görev alacak kabin ekibi eğitmeni/kontrolörü için işletici; Covid-19 salgını süresince karantina, sağlık sorunları vb. durumlar nedeniyle adam/saatinin yetersiz olduğu acil durumlarda, kabin amiri/kaptan pilot/tipte yetkili kabin bakım personeli gibi diğer personelin ilgili eğitim ve talimatları almış olmasını ve kontrol ettikleri eğitim konusu için uygun niteliklere sahip olmasını sağlaması koşuluyla, kabin ekibi eğitmeni/kabin ekibi kontrolörü haricinde diğer personele bu görevi devredebilir.
- e. İşletici, kabin ekibinin istenilen yeterlilik seviyesine ulaşmasını ve bunu sürdürmesini sağlamak için kullanılan kontrol yöntemlerine hassasiyet göstermelidir. Örneğin, bilgisayar Tabanlı Eğitim (CBT) tek başına belirli bir eğitim unsuru için bir eğitim yöntemi olarak yeterli olabilirken işletici ayrıca bunun interaktif olduğundan veya sanal sınıf veya gerçek bir uçakla tamamlandığından emin olmak isteyebilir.
- f. Genelge kapsamında muafiyetten faydalanarak yenileme eğitim ve kontrol geçerlilikleri süreleri uzatılan kabin ekibi üyeleri ile muafiyet kapsamına alınmamış ve bu Genelgenin yayımlanması öncesinde normal şartlarda eğitim ve kontrolleri tamamlanmış kabin ekibi üyelerinin; bir uçuş operasyonunda görev alacak asgari kabin ekibi oluşumunda beraber görev alması bir risk olarak değerlendirilmeli ve buna yönelik risk azaltıcı işlemler uygulanarak gerekli tedbirler alınmalıdır.

4) Eğitim ve kontrol geçerlilik tarihleri 01.12.2020-31.03.2021 aralığında olan ve;

- a. Bu Genelge kapsamında ilk defa yenileme eğitim ve kontrollerine tabi olacak kabin ekibi üyelerinin eğitim ve kontrol geçerlilik tarihleri, bu Genelgenin (6)(6)(b) maddesindeki gerekliliklerin sağlanması kaydıyla mevcut eğitim ve kontrol geçerlilik tarihlerinden itibaren 4 ay süreyle uzatılır.
- b. Bu Genelgenin önceki revizyonlarına uygun olarak ara vermeksizin muafiyetten faydalanarak eğitim ve kontrol geçerlilikleri yenilenmiş olan kabin ekibi üyelerinin eğitim ve kontrol geçerlilik tarihleri, herhangi bir ilave eğitim ve kontrole tabi olmaksızın mevcut eğitim ve kontrol geçerlilik tarihlerinden itibaren 4 ay süreyle uzatılır.

5) Yenileme eğitimi programı;

- a) İşletici, örnek olarak hazırlanan ve Ek-1'de yer alan yenileme eğitim programı içeriğini dikkate alarak ilgili eğitim programını gözden geçirmeli ve bu Genelge kapsamında eğitim faaliyetlerine başlamadan önce Genel Müdürlük onayına sunulmalıdır.
- b) Ek-1 tabloda aşağıdaki unsurlara yer verilmiştir:
 - i) Yenileme eğitim programı unsurları;
 - ii) Teorik bilgilere dayanan unsurlar;

- iii) Kritik unsurlar;
 - iv) Bir sonraki yenileme eğitim döngüsünde ele alınabilecek diğer (daha az kritik) unsurlar.
- c) Ek-2 tabloda aşağıdaki unsurlara yer verilmiştir:
- i) Mevzuat hükmü;
 - ii) Eğitim ve kontrol yöntemleri – Azaltıcı tedbirler.
- 6) İlave hususlar;
- a. İşletici, yenileme eğitimine ilave olarak kabin ekibi üyelerine COVID-19 ile ilgili yeni prosedürler ve geçici önlemler hakkında eğitim verir ve iletişim yöntemleri kurar. İşletici bu prosedür değişikliklerinin tamamını ve ilgili bilgileri uzaktan/sanal eğitim kapsamında verebilir. Ayrıca işletici, COVID-19 ile ilgili güncellenmiş bilgileri kabin ekibine en kısa sürede iletmek için etkin iletişim araçlarını kullanmalıdır. (Örneğin; bir prosedürde değişiklik konusunda emniyet bülteni yayınlamak)
 - b. Bu kapsamda hazırlanacak uzaktan/sanal eğitim programı içeriği asgari Ek-3'de yer alan konuları kapsamalıdır.
- 7) Normal operasyona dönüş planı;
- a) İşletici, bu Genelge kapsamına giren her kabin ekibi üyesinin yenileme eğitimini eksiksiz tamamlamak için bir "normal operasyona dönüş planı" hazırlar. İşletici, bu plan kapsamında tüm tehlikelerin tanımlandığından ve risklerin uygun şekilde yönetildiğinden emin olmalıdır.
 - b) Plan, aşağıdaki hususları içermelidir:
 - i. Eğitim ve kontrol geçerlilik tarihleri sona eren kabin ekibi üyeleri için yenileme eğitim programları,
 - ii. Kabin ekibi eğitim tesislerinin yeniden açılması için sağlıkla ilgili yönergelere uyma planı,
 - iii. Tehlikeleri tanımlamak ve ele almak için bir değişiklik yönetimi süreci.
 - c) İşletici, kabin ekibi eğitim tesislerini yeniden hizmete açmadan önce, sağlıkla ilgili yönergelere uyma planı hazırlar. Bu plan, Sağlık Bakanlığı tarafından yayınlanmış tedbirler başta olmak üzere asgari aşağıdaki hususları içermelidir:
 - i. Tesisler için sipariş edilmesi gereken hijyen ve güvenlik malzemeleri (örneğin el dezenfektanları, sıvı sabun, yüz maskeleri, temizlik malzemeleri, termometreler);
 - ii. Tesislerin temizliğini denetlemek için eylemler (örneğin kapsamlı bir temizlik gerektiğinde örnekler / aralıklar; gerekli sağlık ve emniyet standartlarını karşılamak için tüm sınıfların, idari ofislerin, dinlenme tesislerinin, ortak alanların, tuvaletlerin ve diğer tesislerin temizlenmesi);
 - iii. Özellikle daha yüksek enfeksiyon riskine neden olabilecek mevcut tıbbi durumları olan kişiler için (kabin ekibi üyeleri, eğitmenler, kontrolörler ve idari personel dahil) şiddetli COVID-19 risk faktörlerinin tanımlanması ve

risk azaltılmalarının belirlenmesi-buna uygun iş düzenlemeleri ve/veya devamsızlığı içerebilir; ve

- iv. Tüm kabin ekibi üyelerinin iş istasyonları ile birbirleri arasında gerekli mesafeyi koruyabilmesini sağlayacak bir plan dâhil olmak üzere fiziksel mesafe.

d) Normal operasyona dönüş planı, tehlikeleri tanımlamak ve aşağıdakilerden kaynaklanan, ancak bunlarla sınırlı olmayan riskleri ele almak için bir değişiklik yönetimi süreci ile desteklenmelidir:

- i. COVID-19'un yayılmasını içeren ulusal önlemler (örneğin sosyal mesafe, kişisel koruyucu ekipman gereklilikleri);
- ii. Finansal kaynak eksikliği;
- iii. Sorumlu işletici personelinin bulunmaması (örneğin kabin ekibi eğitim müdürü ve eğitim faaliyetleri için diğer kilit personel);
- iv. Kabin ekibinin yetkinlik kontrollerinin olmaması;
- v. Eğitimciler ve kontrolörler için yeterlilik kontrollerinin olmaması;
- vi. Salgın sırasında eğitim tesislerinin bulunmaması nedeniyle tekrarlanan eğitimin belirli bölümlerini tamamlayamama;
- vii. Geçerliliği sürdürmek için tamamlanmamış iç gözetim (örneğin iç denetimler);
- viii. Ekipmanın, aletlerin veya altyapının kullanıma elverişliliği (örneğin kalibrasyon tamamlanmadığı için);
- ix. Mevzuata uygunluğun sağlanmadığı belirli alanların belirlenmesi ve risk değerlendirmesi;
- x. Yürürlükteki kurallara veya iç prosedürlere uyulmamasından kaynaklanan diğer hususlar (örneğin organizasyon kültürü, raporlama sistemi, SMS etkinliği, iç bulgular)

c) ORO.CC.145 kapsamında Tazeleme Eğitim ve Kontrolleri.

1. Bir kabin ekibi üyesi, son yenileme eğitim ve kontrol geçerlilik süresi içerisinde, birbirini takip eden 6 ay boyunca hiçbir uçuş görevi icra etmemişse, işletici, tazeleme eğitimi yerine yenileme eğitim ve kontrol programını (6)(6)(b) maddesine göre icra ederek kabin ekibi üyesine tekrar uçuş görevi verebilir.

ç) SHT OPS N-O Talimatı Kapsamında Kabin/Kokpit Ekibi Eğitimciler Ve Kontrolör Yetkilendirmeleri;

1. SHT OPS N-O Talimatı kapsamında tanınan yetki geçerlilik süreleri, herhangi bir işleme tabi olmaksızın, önceki tanınan muafiyet kapsamında belirlenen geçerlilik süresi dikkate alınarak ilk sona erme tarihinden itibaren 12 ay uzatılır.

(7) Uçuş Harekât Uzmanı lisansları, staj tamamlama süresi ve alıştırma uçuşları.

- a. 31.07.2020 tarihi ve öncesinde sona erecek olan uçuş harekât uzmanı lisansları kişinin bir hava taşıma işletmesinde görev yapması durumunda 4 ay süre ile temdit edilmiş sayılacaktır.
- b. 2019 Aralık ve 2020 Mart ayında yapılan sınavlarda başarılı olan uçuş harekât uzmanı adayları için staj tamamlama süresi 14 aya çıkarılmıştır.
- c. Teorik ve uygulamalı eğitimlerini 1 Mart-31 Aralık 2020 tarihleri arasında tamamlayanların teorik veya uygulamalı sınavlara girme süresi 16 aya çıkarılmıştır.
- d. Hava taşıma işletmelerinde görevli uçuş harekât uzmanları; işletme bünyesinde aktif görev yapmaları ve yıllık tazeleme eğitimi kapsamındaki yer derslerini tamamlamaları koşuluyla, 2020 yılı tazeleme eğitimleri dâhilinde icra etmeleri gereken alıştırma uçuşlarından muaf tutulmuştur. 2019 yılı tazeleme eğitimleri kapsamında gerçekleştirilen alıştırma uçuşlarının geçerlilik süreleri ise 24-aya çıkarılmış olup, 2021 yılı alıştırma uçuşu planlamalarında söz konusu süreler dikkate alınacaktır.
- e. 31.07.2020 ve 31.05.2021 tarihleri arasında sona erecek olan uçuş hareket uzmanı lisansları, Genel Müdürlüğe başvuru yapılması halinde 31.06.2021 tarihine kadar Genel Müdürlükçe temdit edilecektir.

(8) SHT-FTL ve SHT-FTL/HG Gereklilikleri.

- a. 2020 yılı Nisan-2021 yılı Mart ayları arasında yayınlanacak görev çizelgelerinde, görev çizelgelerinin asgari 14 gün önceden veya minimum 28 günü içerecek şekilde asgari 7 gün önceden yayınlanmasına ilişkin SHT-FTL Talimatı Ek-1 AMC1 ORO.FTL.110(a) hükmüne uyulması zorunluluğu aranmayacaktır.
- b. SHT-FTL Talimatı Ek-1 CS FTL.1.205(c) kapsamında, azami uçuş görev süresinin uçuş sırasında dinlenmeye bağlı olarak uzatılması durumunda, ilgili ekip üyelerinin hava aracı kabinindeki dikey yönde geri yaslanabilen koltuklarda dinlendirilmesi şartıyla, söz konusu Talimat maddesinde yer alan "Sınıf 3 dinlenme olanağı" gereklilikleri aranmayacaktır. Bu kapsamda gerçekleştirilecek uçuş operasyonlarının işletmenin Aşırı Yorgunluk Risk Yönetimi (FRM) sistemi kapsamında izlenmesi ve aşırı yorgunluk riskini azaltıcı tedbirlerin işletme tarafından alınması gerekmektedir.
- c. SHT-FTL/HG Talimatı'nın 30 uncu maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde yer alan gereklilik, "Azami UGS 18 saat veya bu Talimatın 22nci maddesinde belirtilen azami UGS limitlerine 4 saat ilave edildiğinde tespit edilen süre olacaktır (hangisi daha kısa ise)" olarak uygulanabilecektir.

(9) Son dönem tecrübesi gereklilikleri.

a) Son dönem tecrübesi ile ilgili olarak, ticari hava taşıma işletmeleri aşağıdaki muafiyetlerden faydalanabilir.

1. Bir pilotun taze, diğer pilotun kısmen taze olduğu durumlarda 90 günlük süreye kadar kısıtlı operasyonlar gerçekleştirilebilir.
2. Bir pilotun taze ve kaptan olması, diğer pilotun kısmen taze olduğu durumlarda 120 günlük süreye kadar kısıtlı operasyonlar gerçekleştirilebilir. Bu durumda ilk kalkış, yaklaşma ve inişin kaptan tarafından gerçekleştirilmesi gerekmektedir.
3. Seyir safhası yedek ikinci pilotun taze olmaması ve diğer ekip üyelerinin taze olması durumunda 150 günlük süreye kadar operasyonlar gerçekleştirilebilir.

4. Bir pilotun taze ve TRI, diğerk pilotun taze olmadığı durumlarda 120 günlük süreye kadar operasyonlar gerçekleştirilebilir.
5. Bir pilotun taze ve TRI, diğerk pilotun taze olmadığı durumlarda 180 günlük süreye kadar kısıtlı operasyonlar gerçekleştirilebilir.
6. Bir pilotun kısmen taze, diğerk pilotun kısmen taze ve TRI veya taze ve NC olduğu durumlarda 150 günlük süreye kadar kısıtlı operasyonlar gerçekleştirilebilir.
7. Bir pilotun taze olmadığı, diğerk pilotun kısmen taze ve TRI veya taze ve NC olduğu durumlarda 120 günlük süreye kadar kısıtlı operasyonlar gerçekleştirilebilir.

b) Hava taşıma işletmeleri tarafından risk değerlendirmesi yapılarak bu kapsamda eğer uygulanacaksa kısıtlı operasyonların işletme tarafından belirlenmesi gerekir.

(10) SHT-KOKPİT YOLBOYU Talimatının 12 nci maddesinin 8 inci fıkrası kapsamında hava yolu işletmelerinin kalite güvence sistemleri kapsamında oluşturulacak, uygun yol boyu uçuş kontrol denetçileri vasıtasıyla (en az kaptan pilot tecrübesine haiz) ilgili işletme usulleri çerçevesinde, işletme bünyesinde bulunan her bir uçak tipinde her 20 uçak için ayda en az bir yol boyu uçuş kontrol denetimi gerekliliği 31.07.2020 tarihine kadar aranmayacaktır.

(11) Şubat ve Mart 2020 aylarında gerçekleştirilen denetimlerde tespit edilen seviye 2 bulgular ve gözlemler için verilen süreler, ilgili denetime ilişkin nihai denetim raporu ile verilen süre dâhil olmak üzere SHT-DENETİM Talimatının 11 inci maddesi kapsamında 90 güne uzatılmıştır.

(12) Ticari Hava Taşıma İşletmeleri Yönetmeliği (SHY-6A)'ne göre ruhsatlandırılmış havayolu ve hava taksi işletmelerinin;

- a. 31.12.2020 tarihli mali tablolarına ilişkin SHY-6A Yönetmeliğinin 45 inci maddesinin 3 üncü fıkrasında yer alan gereklilik, ve
- b. 31.03.2020'den başlamak üzere ara dönem ve 31.12.2020 yıl sonu mali tablolarına ilişkin SHT-6AF Talimatının 9 uncu ve 10 uncu maddelerinde yer alan gereklilik aranmayacaktır.

(13) SHT-FCL Uçuş Ekibi Lisanslandırma Talimatı Geçici Madde 1 gereğince, uçuş ekibi lisanslarının yeni formatla değiştirilmesi için verilen süre 8 Şubat 2021 tarihine kadar 8 ay süre ile uzatılmıştır.

(14) UOD-2019/3 sayılı ve "Ulusal Balon ve Planör Lisanslarının SHT-FCL Kapsamında BPL ve SPL Lisanslarına Dönüşümü" konulu Genelgenin 4 üncü ve 7 nci maddeleri gereğince, ulusal pilot lisanslarının SHT-FCL lisansına dönüştürülmesi için verilen süre 8 Şubat 2021 tarihine kadar 8 ay süre ile uzatılmıştır.

(15) Hava taşıma işletmelerinde görevli SAFA Koordinatörleri ile SAFA Denetçilerinin 27.12.2020 tarihine kadar almaları gereken SAFA Yenileme (Recurrent) Eğitimleri, Covid-19 nedeniyle 6 ay süreyle uzatılmıştır.

Onaylı eğitim organizasyonları (ATO), onaylı kabin ekibi temel eğitim kuruluşları (CCTO) ve uçuş harekât uzmanı eğitim organizasyonları

MADDE 7 - (1) Teorik ve Uçuş Eğitim Faaliyetleri.

- a. Onaylı Eğitim Organizasyonları, Kabin Ekibi Temel Eğitim Kuruluşları ve Uçuş Harekât Uzmanı Eğitim Organizasyonları, 31.03.2021 tarihine kadar sınıf eğitimi kapsamında vermeleri gereken tüm teorik eğitimleri sanal eğitim olarak verebilirler. Ayrıca eğitim sırasında ve sonrasında gerçekleştirilmesi gereken teorik sınavlar elektronik tabanlı olarak uzaktan gerçekleştirilebilir. Bahsi geçen organizasyonlar, bu eğitimlere ve sınavlara yönelik güvenilir kayıtları tutmakla ve istenildiğinde Genel Müdürlüğe sunmakla yükümlüdürler. Bu uygulama öncesinde Genel Müdürlükten herhangi bir onay alınmasına gerek yoktur.
- b. Temel pilotluk eğitimleri veren ATO'lar, kabin ekibi temel eğitimi veren CCTO'lar ve Uçuş Harekât Uzmanı Eğitim Organizasyonları ayrıca yetkilendirilmiş oldukları Millî Eğitim Bakanlığı veya Yüksek Öğretim Kurulu tarafından konulan eğitim kısıtlamalarına uymakla yükümlüdürler.
- c. Tip yetkisi eğitim kurslarında kullanılan bilgisayar temelli eğitim (CBT) uygulamalarının sınıf içerisinde yapılması zorunluluğu bulunmamaktadır.
- d. CCTO'lar, uyguladığı kabin ekibi temel eğitim programı kapsamında tanımlı kritik unsurlardan uygulamalı eğitim olarak icra ettikleri eğitim faaliyetlerini, bu Genelgenin yürürlükten kalkmasına kadar erteler.
- e. ATO'larda kursların tamamlanması için belirlenen azami eğitim süreleri 4 ay süre ile uzatılmıştır.
- f. 31.03.2020 tarihinden önce başlayan PPL ve ATPL Teorik Bilgi Sınavları için, sınavların tamamlanması gereken süre 24 aya çıkarılmıştır.
- g. 31.03.2020 tarihinden önce tamamlanan teorik bilgi eğitim kursları için, DTO veya ATO'lar tarafından sınavlara başlama için yapılan önerilerin geçerlilik süresi 16 aya çıkarılmıştır.
- h. 31.03.2020 tarihinden önce tamamlanan sınıf veya tip yetkisi yetenek testlerinin, sınıf veya tip yetkisi başvuru tarihinden önceki 6 ay içerisinde tamamlanması gerekliliği 10 aya çıkarılmıştır.

Hava sağlık gereklilikleri

MADDE 8 - (1) 31.07.2020 tarihi ve öncesinde sona erecek olan Sınıf 1 sağlık sertifikalarının geçerlilik tarihleri aşağıdaki gerekliliklerin karşılanması durumunda 4 ay süre ile temdit edilmiş sayılır.

- a. Pilotların hâlihazırda geçerli bir sağlık sertifikasına sahip olmaları,
- b. Bir ticari hava taşıma işletmesinde veya onaylı eğitim organizasyonunda pilot/öğrenci pilot olmaları,
- c. Sağlık sertifikalarında kırma kusurunu düzeltmeye yönelik kısıtlamalar haricinde bir kısıtlamasının bulunmaması.

(2) 31.07.2020 tarihi ve öncesinde sona erecek olan kabin ekibi sağlık muayene raporlarının geçerlilik tarihleri aşağıdaki gerekliliklerin karşılanması durumunda 4 ay süre ile temdit edilmiş sayılır.

- a. Kabin ekibi üyelerinin hâlihazırda geçerli bir sağlık muayene raporuna sahip olmaları,

- b. Bir ticari hava taşıma işletmesinde görev yapmaları,
- c. Sağlık muayene raporlarında kırma kusurunu düzeltmeye yönelik kısıtlamalar haricinde bir kısıtlamanın bulunmaması.

(3) 31.07.2020 tarihi ve öncesinde sona erecek olan Sınıf 3 sağlık muayene raporlarının geçerlilik tarihleri aşağıdaki gerekliliklerin karşılanması durumunda 4 ay süre ile temdit edilmiş sayılır.

- a. Hava Trafik Kontrolörlerinin hâlihazırda geçerli bir sağlık raporuna sahip olmaları,
- b. SHY 65-01 Yönetmeliğinde belirtilen lisans imtiyazlarına sahip olmaları.

(4) 31.07.2020 tarihi ve öncesinde sona erecek olan Hava Trafik Emniyeti Elektronik Personelinin sağlık muayene raporlarının geçerlilik tarihleri aşağıdaki gerekliliklerin karşılanması durumunda 4 ay süre ile temdit edilmiş sayılır.

- a. Hava Trafik Emniyeti Elektronik Personelinin hâlihazırda geçerli bir sağlık raporuna sahip olmaları,
- b. SHY-ATSEP Yönetmeliğinde belirtilen lisans imtiyazlarına sahip olmaları.

5) Havacılık Tıp Merkezi bulunan iller ve bu illere komşu iller dışında kalan şehirlerde görevlendirmesi bulunan Hava Trafik Kontrolörlerine ait Sınıf 3 sağlık sertifikası (sağlık muayene raporu) veya Hava Trafik Emniyeti Elektronik Personeline ait sağlık muayene raporlarının geçerlilik tarihleri 01.11.2020 tarihi itibarı ile bitmesi durumunda aşağıdaki gerekliliklerin karşılanması durumunda 31.03.2021 tarihine kadar temdit edilmiş sayılır.

- a. Hava Trafik Kontrolörlerinin 01.11.2020 tarihinde geçerli Sınıf 3 sağlık sertifikasına (sağlık muayene raporu) sahip olmaları,
- b. Hava Trafik Emniyeti Elektronik Personelinin 01.11.2020 tarihinde geçerli sağlık muayene raporuna sahip olmaları,
- c. Hava Trafik Kontrolörleri veya Hava Trafik Emniyeti Elektronik Personelinin SHY 65-01 veya SHY-ATSEP Yönetmeliğinde belirtilen lisans imtiyaz haklarına 01.11.2020 tarihinde sahip olmaları.

(6) Covid-19 şüphesi bulunan veya tanısı almış kişiler ile Sağlık Bakanlığının en son yayınlamış olduğu Yolcular ve Uçuş Görevlilerine Yönelik Takip Algoritması uyarınca izolasyon şartlarına uymayanlar için yukarıda belirtilen ve Bu genelge ile sağlanan temdit süreleri geçerli değildir.

(7) Bu Genelgenin 8inci maddesi ile sağlanan temdit süreleri boyunca temdit muayenesi neticesine göre, Bu Genelgenin 8inci maddesi ile sağlanan temdit süreleri bitiminden sonra lisans imtiyazlarını kullanılamaz ve yenileme muayenesi neticesine göre kişilere Sağlık Sertifikası veya Sağlık Muayene Raporu düzenlenir.

Havacılık tıp merkezleri

MADDE 9 - (1) Genel Müdürlük tarafından havacılık sağlık muayenesi yapmak için yetkilendirilmiş Havacılık Tıp Merkezleri, UOD 2017/8 sayılı Genelge'nin 7 numaralı "Diğer Hususlar" başlığının 1inci maddesi hükmüne göre hareket edebilirler. Havacılık Tıp Merkezleri faaliyet kapsamlarında varsa değişiklik arz eden uygulamaları ve 1 hafta ve üzerindeki havacılık muayenesi gerçekleştirmeyecekleri süreleri Merkez internet sayfasından duyurur ve Genel Müdürlüğe yazılı olarak bildirir.

(2) Havacılık Tıp Merkezleri 2020-4 genelgesi kapsamına giren havacılık sağlık muayeneleri ile havacılık personelinin İlk muayeneleri hariç olmak üzere 31.03.2021 tarihine kadar muayene içeriğinde belirtmek şartıyla Solunum Fonksiyon Testleri yerine Dahiliye veya Göğüs Hastalıkları değerlendirmesi yapabilirler.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Raporlama

MADDE 10 - Bu Genelge kapsamındaki muafiyetlerin kullanılması sonrasında yapılan işlemlere ilişkin durum raporları, uodops@shgm.gov.tr ve lisans@shgm.gov.tr e-posta adreslerine aylık olarak gönderilir.

Geçerlilik

MADDE 11 - (1) Bu Genelge, 31.03.2021 tarihine kadar geçerlidir.

(2) Bu Genelgenin 6 ncı maddesinin 6 ncı fıkrasının (a) bendinin birinci alt bendi gereği eğitim programlarının, İşletme El Kitabı Bölüm D içerisinde "Yenileme Eğitimleri" başlığı altında yer verilerek onaylanması şartı 01.08.2020 tarihinden itibaren geçerli olacaktır.

Yürürlükten kaldırılan muafiyet

MADDE 12 - Bu Genelge, yayımlandığı tarih itibariyle 13.03.2020 tarih ve 1859319-100-E.5641 sayılı yazımız hükümleri yürürlükten kaldırılmıştır. Bu sebeple, Genel Müdürlüğümüze eğitim ve kontrol muafiyet taleplerinde bulunan veya bulunacak ticari hava taşıma işletmeleri ile eğitim organizasyonlarına ayrıca cevap verilmeyecektir.

Yürürlük

MADDE 13 - Bu Genelge, yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 14 - Bu Genelge hükümlerini Sivil Havacılık Genel Müdürü yürütür.

 e-imzalıdır
Bahri KESİCİ
Genel Müdür

Ek :

- 1 - Kabin Ekibi Yenileme eğitimi programı içeriği (8 sayfa)
- 2 - Kabin ekibi eğitim ve kontrol yöntemleri - azaltıcı tedbirler tablosu (8 sayfa)
- 3 - Kabin ekibi Covid-19 ile ilgili yeni prosedürler ve geçici önlemler eğitimi içeriği (2 sayfa)

Not: 5070 sayılı elektronik imza kanunu gereği bu belge elektronik imza ile imzalanmıştır.

Evrak Doğrulama Kodu : STCPKPEQ Evrak Takip Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/shgm-ebys>

Gazi Mustafa Kemal Bulvarı No:128/A 06570 Maltepe /
ANKARA

Telefon Nu.: (0 312) 203 60 00, Belgegeçer Nu.: (0 312) 212
46 84

Keş Adresi: shgm.gelen@hs01.keş.tr İnternet adr1e6s/i:16

Bilgi için:Ali Osman YAMAN
Müdür V.

Telefon No:(312) 203 61 77

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

EK-1

Yenileme Eğitimi Modülü	Teorik Unsurlar	Kritik Unsurlar	Daha az Kritik Unsurlar
Çıkışlar	<p>Uçak kapılarının uçuş öncesi kontrolleri;</p> <p>Uçak kapısı arm/disarm edilmesi prosedürleri;</p> <p>Normal operasyonlarda uçak kapısı açma ve kapama prosedürleri;</p> <p>Acil durumlarda uçak kapısı operasyonu;</p> <p>Kullanıma uygun olan ve olmayan çıkışlar;</p> <p>Not: Tüm uçak tipleri için kabin ekibi tarafından dokunarak uygulamalı eğitimi yapılacaktır.</p>	<p>Normal ve acil durum modunda uçak kapısının açılması ve kapatılmasına yönelik dokunarak uygulamalı eğitim;</p> <p>Uygulanabilir ise, uçak kapısının arm/disarm edilmesine yönelik dokunarak uygulamalı eğitim;</p>	Hiçbiri / Tüm unsurlar kritiktir.
Tahliye Yardımcı Unsurlar	<p>Uygulanabilir ise uçak tahliye kaydırakları ve tahliye botları;</p> <p>Hayat kurtarma ekipmanları ile cankurtaran botu;</p> <p>Cankurtaran halatı;</p> <p>Not: Unsurlar tahliye kapsamında ele alınabilir.</p>	<p>Uygulanabilir ise, tahliye yardımcı unsurlarla ilgili dokunarak uygulamalı eğitim;</p> <p>Not – Unsurlar tahliye kapsamında ele alınabilir.</p>	Hiçbiri / Tüm unsurlar kritiktir.

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

<p>Emniyet ve Acil Durum Ekipmanı</p>	<p>Uçuş öncesi emniyet kontrolleri/ekipman kontrolleri;</p> <p>Acil durum ekipmanı kullanımı ve yeri:</p> <p>Can yelekleri,</p> <p>Oksijen ekipmanları (taşınabilir oksijen tüpleri, yolcu maskesi, tam yüz maskesi, kokpit oksijen maskesi)</p> <p>Taşınabilir solunum ekipmanı,</p> <p>Taşınabilir yangın söndürücü,</p> <p>Yangın koruma cihazı,</p> <p>Piroteknik acil durum sinyali üretme ekipmanı,</p> <p>Hayat kurtarma ekipmanı (yaşam sürdürme unsurları / hayatta kalma kiti / olası ortama uygun herhangi ilave ekipman),</p> <p>Not: Ekipmanlar, anormal ve acil durumlar kapsamında ele alınabilir. (örn. yangın, basınç boşalması, tahliye.)</p>	<p>Taşınabilir oksijen cihazlarının dokunarak uygulamalı eğitimi;</p> <p>Kokpit oksijen sisteminin dokunarak uygulamalı eğitimi;</p> <p>Can yeleğinin giyilmesinin dokunarak uygulamalı eğitimi;</p> <p>Yangın söndürme ve koruyucu ekipmanların alınması ve kullanılmasının dokunarak uygulamalı eğitimi;</p> <p>Not: Ekipmanlar, anormal ve acil durumlar kapsamında ele alınabilir. (örn. yangın, basınç boşalması, tahliye.)</p>	<p>Balta ve levye;</p> <p>Acil müdahale kiti;</p> <p>Çocuk emniyet sistemleri;</p> <p>Koltuk kemeri uzatması;</p> <p>Yolcu emniyet bilgilendirme kartı;</p> <p>Emniyet gösterim kiti;</p> <p>Emniyet kayışı;</p> <p>Emniyet kemeri;</p> <p>Acil durum el feneri;</p> <p>Megafon;</p> <p>Acil durum yer belirleme vericisi (otomatik taşınabilir ELT ve/veya hayatta kalma ELT'si);</p> <p>Sinyal cihazı (örn. aynalar);</p>
---------------------------------------	---	--	--

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

<p>Kabin Ekibi Görevleriyle İlgili Uçak Sistemleri</p>	<p>Acil durum ışıkları;</p> <p>Tahliye alarm sistemi;</p> <p>Oksijen sistemleri (kabin ve kokpit);</p> <p>Yangın durdurma ve söndürme sistemleri (duman dedektörleri);</p> <p>Not: Acil durum ışıkları ve tahliye alarm sistemi, senaryo esaslı eğitim kapsamında tahliye uygulamasında ele alınabilir.</p>	<p>Kokpit oksijen sisteminin kullanımının dokunarak uygulamalı eğitimi;</p> <p>Not: Sistem, uçuş ekibi inkapasitesinde ele alınabilir.</p>	<p>Klima havalandırma ve basınçlandırma sistemleri;</p> <p>İletişim sistemleri ve ilgili sinyal panelleri;</p> <p>Kontrol panelleri;</p> <p>Elektrik sistemleri;</p> <p>Işıklandırma sistemleri (iç, dış);</p> <p>Su ve atık sistemi;</p>
<p>Normal Prosedürler Ve İlgili Dokunarak Uygulamalı Ve/Veya Senaryo Esaslı Uygulamalı Eğitimler</p>	<p>Kabinin güvenliği ve kabin içi el bagajlarının istiflenmesi;</p> <p>Uçuş emniyet prosedürleri;</p> <p>Türbülans prosedürleri;</p>	<p>Kalkış / iniş için kabin ekibi koltuğunda doğru oturma pozisyonunun senaryo esaslı uygulamalı eğitimi;</p> <p>Not: Bir tahliyenin senaryo esaslı uygulamalı eğitiminde emniyetli oturma pozisyonu ele alınabilir.</p>	<p>Uçuş öncesi brifing yapılması üzerine senaryo esaslı uygulamalı eğitim;</p> <p>Faal ekipmanın doğrulanması üzerine dokunarak uygulamalı eğitim;</p> <p>Mutfak ekipmanlarının emniyete alınması üzerine dokunarak uygulamalı eğitim;</p> <p>Kabinin emniyete alınması üzerine senaryo esaslı uygulamalı eğitim;</p> <p>Yolcu anonslarının yönetimi üzerine senaryo esaslı uygulamalı eğitim;</p>

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

			<p>Yolcu bilgilendirmesinin yönetimi üzerine senaryo esaslı uygulamalı eğitim;</p> <p>Kabin ekibi koltuk kemeri ve kayışı kullanımı üzerine dokunarak uygulamalı eğitimi;</p> <p>Emniyet sunumu üzerine senaryo esaslı uygulamalı eğitim;</p> <p>Kokpite erişim prosedürleri üzerine senaryo esaslı uygulamalı eğitim,</p> <p>Not: Kabin ekibi koltuk kemeri ve kayışı kullanımı, tahliye uygulamasının senaryo esaslı uygulamalı eğitiminde ele alınabilir.</p>
Yangınla Mücadele	<p>Yangınla mücadele prosedürleri;</p> <p>Lityum batarya yangınıyla mücadele prosedürleri;</p> <p>Yangın koruma cihazı;</p> <p>Sınıf A ve Sınıf B yangınla mücadele teknikleri;</p> <p>Taşınabilir yangın söndürücü kullanımı;</p>	<p>Yangınla mücadele ve koruyucu ekipmanlarının alınması ve kullanılmasının dokunarak uygulamalı eğitimi;</p> <p>Yangınla mücadele uygulamasının senaryo esaslı uygulamalı eğitimi;</p>	<p>Yangınla mücadele ekipmanlarını kullanarak canlı yangınla mücadele uygulaması;</p> <p>Not – Onaylı eğitim programı uyarınca her 36 ayda bir olmak üzere)</p>

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

Duman Olayları	Yangınla mücadelenin bir parçası olarak vaka çalışmasına webinar olarak katılım;	Uygulanabilir değil, tamamen uzaktan/sanal	Uygulanabilir değil, tamamen uzaktan/sanal
Basınç Boşalması	Basınç boşalması prosedürleri ve senaryoları;	Taşınabilir oksijen cihazları üzerine dokunarak uygulamalı eğitimi; Basınç boşalması uygulamasının senaryo esaslı eğitimi;	Hiçbiri / Tüm unsurlar kritiktir.
Karaya ve Suya Tahliye	Hazırlıksız karaya acil iniş prosedürleri; Suya acil iniş senaryoları; Yolcu yönetimi, kalabalığın kontrolü ve tahliye sonrası prosedürleri; Senaryolar – deniz, orman, çöl, kutup ve dağlık bölgeler; Önceki tahliyelerde vaka incelemesi;	Acil iniş için kabin hazırlığı sırasında kullanılan ekipman üzerine dokunarak uygulamalı eğitim (örn. can yeleği giyimi); Uygulanabilir ise, tahliyeye yardımcı unsurlar üzerine dokunarak uygulamalı eğitim; Hayatta kalma ekipmanı üzerine dokunarak uygulamalı eğitim; Suya ya da karaya hazırlıklı acil iniş uygulamasının senaryo esaslı uygulamalı eğitimi; Suya ya da karaya hazırlıksız acil iniş uygulamasının senaryo esaslı uygulamalı eğitimi; Uçağın tahliyesinin senaryo esaslı uygulamalı eğitimi;	Hiçbiri / Tüm unsurlar kritiktir.

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

Uçuş ve Kabin Ekibi İnkapasitesi	Uçuş ve kabin ekibi inkapasite prosedürleri; Uçuş ekibi oksijen sistemi;	Kokpit koltuğunun kullanımı üzerine dokunarak uygulamalı eğitimi; İlkyardım uygulamasının dokunarak uygulamalı eğitimi; Not: Bu eğitim, ilk yardım kapsamında ele alınabilir.	İnkapasite kabin ekibinin senaryo esaslı eğitimi (ekip emniyet sistemi/kayış)
Ekip Kaynak Yönetimi (CRM)	Stres ve stres yönetimi, Bitkinlik ve teyakkuz; İş yükü yönetimi; Durumsal farkındalık ve bilginin yönetimi; Emniyet bilgisinin kabin ekibi raporlaması (tehlikelerin proaktif olarak belirlenmesi de dâhil); Vaka çalışmaları (örn. son kazalar ve olaylar);	Uygulanabilir değil, tamamen uzaktan/sanal eğitim;	Kabin Ekibi Yetkinliği çerçevesinde tanımlanan diğer yetkinlikler (Doc.10002'ye bakınız.)
Yolcu Yönetimi ve Kalabalığın Kontrolü	Yolcu yönetimi yetkinliği altında ele alınmıştır, tahliye bakımınız	Tahliye bakımınız	Tahliye bakımınız
Havacılık Güvenliği	Kural tanımaz yolcu: <ul style="list-style-type: none">• Kural dışı davranışlar,• Kural dışı yolcuların yasal yönleri,• Kural dışı davranışlarla ilişkili tehdit seviyeleri,• Farklı tehdit seviyelerinin her	Ekip üyelerine, kullanımlarının Genel Müdürlük tarafından yetkilendirildiği durumlarda atanan ölümcül olmayan koruyucu cihazların kullanılması üzerine dokunarak uygulamalı eğitim	Uygun savunma tepkileri üzerinde dokunarak uygulamalı eğitimi (örneğin Fiziksel kopma ve kontrol becerileri); Kabin ekibinin işletici prosedürlerini uyguladığı ve durumla başa çıkmak için ilgili ekip sorumluluklarının

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

	<p>bir seviyesi ile ilişkili prosedürler,</p> <ul style="list-style-type: none">• Olay sonrası takip, <p>Önleyici güvenlik önlemleri:</p> <ul style="list-style-type: none">• Güvenlik önlemleri ve ortaya çıkan tehditler• Güvenlik önlemleri ve eksiklikler• Güvenlik aramaları <p>Uçak kaçırma:</p> <ul style="list-style-type: none">• Kokpit erişim kontrolü• Siber güvenlik• Uçak kaçırma senaryoları, istatistikleri ve uçak kaçırma çözümü için prosedürler		<p>uygulandığı kural dışı yolcu durumunun senaryo esaslı uygulamalı eğitimi;</p> <p>Bomba arama ve konum prosedürlerini uygulama üzerine senaryo esaslı eğitim;</p> <p>Kabin ekibinin işleticinin prosedürlerini ve durumla başa çıkmak için ilgili ekip sorumluluklarını uyguladığı çeşitli tehdit koşulları üzerine senaryo esaslı uygulamalı eğitimi;</p>
İlkyardım	<p>Temel yaşam desteği (BLS) ve Kardiyopulmoner resüsitasyon (CPR);</p> <p>Yetişkin, çocuk ve bebekte CPR;</p> <p>Hava aracı ortamını dikkate alarak temel yaşam desteği (CPR ve AED);</p> <p>Bilinçsiz solunum kazazedesi dâhil bilinçsiz kişi;</p>	<p>Kardiyopulmoner resüsitasyonun (CPR) gösterilmesi ve varsa AED'nin çalıştırılması üzerine dokunarak uygulamalı eğitimi;</p> <p>Portatif oksijen tüpünün alınması ve kullanılması üzerine dokunarak uygulamalı eğitimi;</p> <p>Kabin ekibinin, belirli bir hastalık veya yaralanmaya uygun ilk yardım tekniklerini kullanarak durumu tanıyabileceklerini</p>	<p>İlk yardım çantası (FAK), evrensel önlem çantası (UPK), acil durum tıbbi yardım çantası (EMK) ve tele tıp cihazının alınması üzerine dokunarak uygulamalı eğitim;</p> <p>İlkyardım çantasının kullanımı üzerine dokunarak uygulamalı eğitim;</p> <p>Varsa; EMK, UPK ve tele tıp cihazının kullanımı üzerine dokunarak uygulamalı eğitimi;</p>

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

		ve müdahale edebileceklerini gösterdiği, hasta bir yolcu / ekip üyesinin senaryo esaslı uygulamalı eğitimi;	Kabin ekibinin, işleticinin uçuş sırasındaki bir tıbbi olaya yanıt verme prosedürlerini uygulayacağı senaryo esaslı uygulama eğitimi;
Tehlikeli Maddeler	Tehlike Maddeler ve Kombine Taşımacılık Düzenleme Genel Müdürlüğü talimatlarına bakınız.	Tehlike Maddeler ve Kombine Taşımacılık Düzenleme Genel Müdürlüğü talimatlarına bakınız.	Tehlike Maddeler ve Kombine Taşımacılık Düzenleme Genel Müdürlüğü talimatlarına bakınız.
İşletici ile İlgili son olayların ve/veya Kazaların Gözden Geçirilmesi	CRM altında ele alınmıştır.	CRM'e bakınız.	CRM'e bakınız.
Emniyet Yönetim Sistemi (SMS)	Varsa SMS prosesleri / güncellemelerinde yapılan değişiklikleri;	Uygulanabilir değil, tamamen uzaktan/sanal eğitim;	Uygulanabilir değil, tamamen uzaktan/sanal eğitim;
Yorgunluk Yönetimi	Değişiklikler dâhil kurallar ve operasyonel işlemler; Kişisel yorgunluk yönetimi stratejileri; İşletici olaylarının gözden geçirilmesi (yorgunlukla ilgili); Uygulanabilir olduğunda FRMS süreçlerindeki değişiklikler;	Uygulanabilir değil, tamamen uzaktan/sanal eğitim;	Uygulanabilir değil, tamamen uzaktan/sanal eğitim;

EK 2

Ref		Mevzuat Maddesi ve İçeriği	Eğitim ve Kontrol Yöntemleri – Azaltıcı Tedbirler
		ORO.CC.140	
(a)		Her kabin ekibi üyesi, her yıl yenileme eğitimi ve kontrolünü tamamlayacaktır.	X
(b)		Yenileme eğitimi, görevlendirilecek her hava aracı tipi ve/veya varyantı ile ilgili normal ve acil durum prosedürleri ve kullanım uygulamalarının alıştırılmaları kapsamında her kabin ekibi üyesine atanan görevleri kapsayacaktır.	X
(c)		Hava aracı tip eğitim unsurları:	X
(1)		Yenileme eğitimleri, yolcuların tahliyesi için her tür veya çeşit normal ve acil durum kapıları ile çıkışların kullanımının simüle edilmesi amacıyla her kabin ekibi üyesi tarafından her yıl gerçekleştirilecek dokunarak yapılan kullanım uygulamalarının alıştırılmalarını (touch-drills) içerecektir.	Uçak, Mock-up/Simülatör, gerçek sınıf ortamında çıkışların temsili görsellerini kullanarak, video, CBT, web tabanlı eğitim (sanal eğitim, e-learning), video, sanal gerçeklik eğitimi
(2)		Yenileme eğitimleri, ayrıca 3 yılı geçmeyecek zaman aralıklarıyla aşağıda belirtilenleri ihtiva edecektir:	X
(i)		Temsili bir eğitim cihazında ya da gerçek hava aracında, her tipe veya varyanta ilişkin normal ve acil durum çıkışlarının her bir kabin ekibi üyesi tarafından normal ve acil durum modlarında kullanılması ve fiilen açılması;	Uçak, Mock-up/Simülatör. Not: AMC1 ORO.CC.140 (b)(1) takip edilmelidir. Muafiyet kapsamında azaltıcı tedbirler: Gerçek sınıf ortamında çıkışların temsili görsellerini kullanarak, video, CBT, web tabanlı eğitim (sanal eğitim, e-learning), video, sanal gerçeklik

			Temsili bir eğitim cihazında ya da gerçek hava aracında, hem normal hem de acil durum modlarında kokpit güvenlik kapısının her bir kabin ekibi üyesi tarafından gerçek kullanımı	Uçak, Mock-up/Simülatör, Muafiyet kapsamında azaltıcı tedbirler: gerçek sınıf ortamında çıkışların temsili görsellerini kullanarak, video, CBT, web tabanlı eğitim (sanal eğitim, e-learning), video, sanal gerçeklik eğitimi
		(ii)	ile koltuk ve emniyet kemeri sistemlerinin fiilen kullanımı	Uçak, Mock-up/Simülatör, gerçek sınıf ortamında çıkışların temsili görsellerini kullanarak, video, CBT, web tabanlı eğitim (sanal eğitim, e-learning), video, sanal gerçeklik eğitimi
			ve pilot inkapasite durumunda oksijen sisteminin nasıl uygulanacağına ilişkin gösterim;	Uçak, Mock-up/Simülatör, Muafiyet kapsamında azaltıcı tedbirler: gerçek sınıf ortamında çıkışların temsili görsellerini kullanarak, video, CBT, web tabanlı eğitim (sanal eğitim, e-learning), video, sanal gerçeklik eğitimi
		(iii)	Kokpit camları da dâhil diğer bütün çıkışların kullanımının gösterilmesi; ve	Uçak, Mock-up/Simülatör, gerçek sınıf ortamında çıkışların temsili görsellerini kullanarak, video, CBT, web tabanlı eğitim (sanal eğitim, e-learning), video, sanal gerçeklik eğitimi
		(iv)	Takılı olduğu durumlarda, tahliye botunun veya tahliye kaydırağının kullanımının gösterilmesi.	Uçak, Mock-up/Simülatör, gerçek sınıf ortamında çıkışların temsili görsellerini kullanarak, video, CBT, web tabanlı eğitim (sanal eğitim, e-learning), video, sanal gerçeklik eğitimi
(d)			İşleticiye özgü eğitim unsurları:	X
	(1)		Yenileme eğitimleri her yıl bunları ihtiva edecektir: Her kabin ekibi üyesi için:	X

		(i) (A) Hava aracına takılı olan ya da hava aracında taşınan tüm emniyet ve acil durum teçhizatlarının yeri ve kullanımı; ve	<p>Yerleşimi – Sınıf; Ekip odalarında malzemelerin gösterimi; Sanal Sınıf; Video; Sunum; Yerleşim Şemaları; CBT; web tabanlı eğitim (sanal eğitim, e-learning); Sanal Gerçeklik Eğitimi</p> <p>Kullanımı – Sınıf; Ekip odalarında malzemelerin sunum,/sanal sınıf/video/CBT/ web tabanlı eğitim (sanal eğitim, e-learning); Sanal Gerçeklik Eğitimi ile gösterimi</p> <p>Muafiyet kapsamında “kullanım” a yönelik azaltıcı tedbirler: Sanal sınıf/video/CBT/ web tabanlı eğitim (sanal eğitim, e-learning); Sanal Gerçeklik Eğitimi</p>
		(B) Can yeleklerinin, taşınabilir oksijen ve koruyucu solunum teçhizatlarının (PBE) takılması;	<p>Sınıf, Ekip dinlenme odalarında malzemenin takılması, arak gösterimi, sanal sınıf, video, CBT, web tabanlı eğitim (sanal eğitim, e-learning); Sanal Gerçeklik Eğitimi ile gösterimi, malzemenin manken üzerinden takılarak gösterilmesi</p> <p>Muafiyet kapsamında azaltıcı tedbirler: Sanal sınıf, video, CBT, web tabanlı eğitim (sanal eğitim, e-learning); malzemenin manken üzerinden takılarak gösterilmesi</p>
		(ii) Yolcu bölümünde malzemelerin yüklenmesi;	Uçak, Mock-up/Simülâtör, sınıf,sanal sınıf, video, CBT, web tabanlı eğitim (sanal eğitim, e-learning), video, Sanal Gerçeklik Eğitimi
		(iii) Hava aracı yüzey kirliliği ile ilgili prosedürler;	Uçak, Mock-up/Simülâtör, sınıf,sanal sınıf, video, CBT, web tabanlı eğitim (sanal eğitim, e-learning), video, Sanal Gerçeklik Eğitimi
		(iv) Acil durum prosedürleri;	Uçak, Mock-up/Simülâtör, sınıf,sanal sınıf, video, CBT, web tabanlı eğitim (sanal eğitim, e-learning), video, Sanal Gerçeklik Eğitimi

	(v)	Tahliye prosedürleri;	Uçak, Mock-up/Simülator, sınıf,sanal sınıf, video, CBT, web tabanlı eğitim (sanal eğitim, e-learning), video, Sanal Gerçeklik Eğitimi
	(vi)	Olay ve kaza değerlendirmesi;	Sınıf, sanal sınıf, video, CBT, web tabanlı eğitim (sanal eğitim, e-learning), video, Sanal Gerçeklik Eğitimi
	(vii)	Ekip kaynak yönetimi;	Kabin ekibi üyeleri ve uçuş ekibi üyelerinin beraber katılacağı sınıf ve/veya sanal sınıf, CBT ve/veya web tabanlı sunum ile gerçek veya sanal sınıf ortamında CRM eğitimi tarafından verilmeli.
	(viii)	İlgili teçhizatlar dâhil olmak üzere havacılık tıbbi konuları ve ilk yardım;	Sınıf, sanal sınıf, video, CBT, web tabanlı eğitim (sanal eğitim, e-learning), video, Sanal Gerçeklik Eğitimi
	(ix)	Güvenlik prosedürleri	Sınıf, sanal sınıf, video, CBT, web tabanlı eğitim (sanal eğitim, e-learning), video, Sanal Gerçeklik Eğitimi
(2)		Yenileme eğitimleri, ayrıca 3 yılı geçmeyecek zaman aralıklarıyla aşağıda belirtilenleri içerecektir:	X
	(i)	Piroteknik (gerçek ya da temsili cihazlar) kullanımı;	Sınıf, sanal sınıf, video, CBT, web tabanlı eğitim (sanal eğitim, e-learning), video, Sanal Gerçeklik Eğitimi
	(ii)	Uçuş ekibi kontrol listeleri kullanımının uygulamalı gösterimi;	Sınıf, Mock-up/Simulator, sanal sınıf, video, CBT, web tabanlı eğitim (sanal eğitim, e-learning), video, Sanal Gerçeklik Eğitimi
	(iii)	Hava aracında taşınanların örneği olan, koruyucu elbiseler dâhil, tüm yangınla mücadele teçhizatlarının kullanımına ilişkin gerçekçi ve uygulamalı eğitim;	Mock-up/Simulator; Sınıf; malzemelerin ekip dinlenme odasında gösterilmesi; sanal sınıf ile beraber– Video/CBT.

	(iv)	Her kabin ekibi üyesi için:	X
		(A) Hava aracı içerisindeki yangının söndürülmesi;	Temsili eğitim cihazı (mock up/simülatör) Muafiyet kapsamında azaltıcı tedbirler: Sınıf, sanal sınıf, video, CBT, web tabanlı eğitim (sanal eğitim, e-learning), sanal gerçeklik eğitimi
		(B) Simüle edilmiş, kapalı, dumanla dolu bir ortamda PBE teçhizatının takılması ve kullanımı.	Temsili eğitim cihazı (mock up/simülatör) Muafiyet kapsamında azaltıcı tedbirler: Sınıf, sanal sınıf, video, CBT, web tabanlı eğitim (sanal eğitim, e-learning), sanal gerçeklik eğitimi, malzemenin manken üzerinden takılarak gösterilmesi.
(e)		Geçerlilik süreleri:	X
	(1)	Yıllık yenileme eğitimlerinin geçerlilik süresi, kontrolün yapıldığı ayın sonundan itibaren 12 takvim ayı olacaktır.	X
	(2)	(a) maddesi uyarınca gerekli olan yenileme eğitimlerinin ve kontrollerin geçerlilik süresinin son 3 takvim ayı içerisinde yapıldığı durumlarda, yeni geçerlilik süresi asıl son geçerlilik tarihinden itibaren sayılmaya başlanacaktır.	X
	(3)	(c)(2) ve (d)(2) maddelerinde üç yılda bir gerçekleştirileceği belirtilen ilave eğitim unsurları için, geçerlilik süresi, kontrollerin yapıldığı ayın sonundan itibaren 36 takvim ayı olacaktır.	X

			AMC1 ORO.CC.140	X
(a)			Yıllık yineleme eğitim programının unsurları	X
	(1)		Emniyet ve acil durum ekipmanının yeri ve kullanımı konusundaki eğitim, ilgili tüm oksijen sistemlerini ve uçakta yer alan defibrilatör gibi ekipmanı içermelidir.	Yerleşimi– Sınıf; Ekip odalarında malzemelerin gösterimi; Sanal Sınıf; Video; Sunum; Yerleşim Şemaları; CBT; web tabanlı eğitim (sanal eğitim, e-learning); Sanal Gerçeklik Eğitimi. Kullanımı – Sınıf; Ekip odalarında malzemelerin sunum,/sanal sınıf/video/CBT/ web tabanlı eğitim (sanal eğitim, e-learning); Sanal Gerçeklik Eğitimi ile gösterimi Muafiyet kapsamında “kullanım” a yönelik azaltıcı tedbirler: sanal sınıf/video/CBT/ web tabanlı eğitim (sanal eğitim, e-learning); sanal gerçeklik eğitimi
	(2)		Acil durum prosedürlerine ilişkin eğitim aşağıdakileri kapsamalıdır: İnkasite pilot prosedürler	Uçak, Mock-up/Simulator, Sınıf, sanal sınıf, video, CBT, web tabanlı eğitim (sanal eğitim, e-learning), video, sanal gerçeklik eğitimi
			ve kalabalık kontrol teknikleri.	Uçak, Mock-up/Simulator, Sınıf, sanal sınıf, video, CBT, web tabanlı eğitim (sanal eğitim, e-learning), video, sanal gerçeklik eğitimi
	(3)		CRM eğitimi aşağıdakileri karşılamalıdır:	Kabin Ekibi üyeleri ve uçuş ekibi üyelerinin beraber katılacağı sınıf ve/veya sanal sınıf, CBT ve/veya web tabanlı sunum ile gerçek veya sanal sınıf ortamında CRM eğitimi tarafından verilmeli.

	(i)	AMC1 ORO.CC.115 (e) Tablo 1'de belirtilen uygulanabilir eğitim unsurları, 'Yıllık Tekrarlanan Eğitim' sütununun gerektirdiği seviyeye kadar 3 yıllık bir döngü içinde kapsanmalıdır.	Kabin Ekibi üyeleri ve uçuş ekibi üyelerinin beraber katılacağı sınıf ve/veya sanal sınıf, CBT ve/veya web tabanlı sunum ile gerçek veya sanal sınıf ortamında CRM eğitmeni tarafından verilmeli.
	(ii)	CRM eğitim programının tanımı ve uygulanması bir kabin ekibi CRM eğitmeni tarafından yönetilmelidir; ve	Kabin Ekibi üyeleri ve uçuş ekibi üyelerinin beraber katılacağı sınıf ve/veya sanal sınıf, CBT ve/veya web tabanlı sunum ile gerçek veya sanal sınıf ortamında CRM eğitmeni tarafından verilmeli.
	(iii)	CRM eğitimi bağımsız modüller tarafından sağlandığında, en az bir kabin ekibi CRM eğitmeni tarafından yürütülmelidir.	Kabin Ekibi üyeleri ve uçuş ekibi üyelerinin beraber katılacağı sınıf ve/veya sanal sınıf, CBT ve/veya web tabanlı sunum ile gerçek veya sanal sınıf ortamında CRM eğitmeni tarafından verilmeli.
(b)		Yenileme eğitim programının ek üç yıllık eğitim unsurları	X
(1)		Normal kapılar/çıkışların kullanımı	Uçak, temsili eğitim cihazı (mock up/simülatör) Muafiyet kapsamında azaltıcı tedbirler: Çıkışların temsili görüntüleriyle sınıf, sanal sınıf, video, CBT, web tabanlı eğitim (sanal eğitim, e-learning), video, sanal gerçeklik eğitim.
		ve acil durum kapıları/çıkışları kullanımı, güç destek sistemlerinin arızasını da kapsamalıdır. Bu, tahliye kaydıraklarını çalıştırmak ve aktive etmek için gereken adımları ve prosedürleri içermelidir.	Uçak, temsili eğitim cihazı (mock up/simülatör) Muafiyet kapsamında azaltıcı tedbirler: Çıkışların temsili görüntüleriyle sınıf, sanal sınıf, video, CBT, web tabanlı eğitim (sanal eğitim, e-learning), video, sanal gerçeklik eğitimi.
		ve bir kabin ekibinin kapı/çıkış çiftinden sorumlu olduğunda alması gereken ek eğitim	Uçak, mock up/simülatör, Sınıf, sanal sınıf, video, CBT, web tabanlı eğitim (sanal eğitim, e-learning), video, sanal gerçeklik eğitimi.

(2)	Koruyucu giysiler de dahil olmak üzere uçakta taşınan tüm yangınla mücadele ekipmanlarının temsilleri ile kullanımıyla ilgili eğitim	Sınıf, sanal sınıf, video, CBT, Mock-up/Simulator; web tabanlı eğitim (sanal eğitim, e-learning), sanal gerçeklik eğitimi, malzemelerin ekip briefing odasında sunum/sanal sınıf/video/CBT ile gösterilmesi.
	Halon söndürücüler söz konusu olduğunda, alternatif bir söndürme maddesinin kullanılabilmesi dışında, her kabin ekibi üyesinin, bir uçak içi yangın türünü söndürmek için bireysel uygulaması	Uçak, temsili eğitim cihazı (mock up/simülator) Muafiyet kapsamında azaltıcı tedbirler: Sınıf, sanal sınıf, video, CBT, web tabanlı eğitim (sanal eğitim, e-learning), sanal gerçeklik eğitimi
	Eğitim, gerçek yangın veya duman kaynağının belirlenmesine özellikle vurgu yapılmalıdır	Temsili eğitim aracı (mock-up/simulator), video, CBT, web tabanlı eğitim (sanal eğitim, e-learning), sanal gerçeklik eğitimi
(3)	Özel yolcu kategorileri (SCP'ler) için normal ve acil durum prosedürleri üzerine eğitim, SCP'lerin taşınması için operatör tarafından oluşturulan özel prosedürleri kapsmalıdır. Operatör, uçuş ağı, yolcu profilleri, kullanılan hava araç türleri, mevsimsel talepler ve operasyonları dikkate alarak bu eğitimin daha kısa aralıklarla tamamlanmasını belirleyebilir.	Uçak, Mock-up/Simulator, Sınıf, sanal sınıf, video, CBT, web tabanlı eğitim (sanal eğitim, e-learning), sanal gerçeklik eğitimi

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

EK-3

Başlık	Detaylar
Canlı emniyet demosu değişikliği	Kabin ekibi tarafından canlı emniyet gösterimi sırasında ekipmanın kullanımına ilişkin değişiklikler veya kısıtlamalar (örn. can yelekleri takmamak veya yüze oksijen maskesi takmamak)
Emniyet gösterimi (canlı veya video)	Aşağıdakiler dâhil olmak üzere ele alınması gereken yeni hususlar: <ul style="list-style-type: none">• Yolcular kişisel koruyucu ekipman giyiyorsa, basınç boşalması durumunda oksijen maskelerinin kullanılması;• Can yeleğini yüz siperi / gözlük üzerine takabilme vb.
Kabin ekibi üyeleri için kişisel koruyucu ekipmanın tanıtımı	Eğitim konuları: <ul style="list-style-type: none">• Parametreler ne zaman uygulanacağı ve kaldırılacağı;• Kişisel koruyucu ekipmanın doğru kullanımı;• Ekip koltuklarını ve ekip dinlenme alanlarını kullanırken kaldırılması / kullanılması;• Basınç boşalması, ilk yardım, yangınla mücadele;• Kullanılmış kişisel koruyucu ekipmanın atılması;
Yolcu gereksinimleri (örneğin maskeler) ve işletici prosedürlerindeki değişiklikler	Emniyet demosu - Kişisel koruyucu ekipmanın ne zaman uygulanacağı ve kaldırılacağı hakkında açıklama; Yolcular için parametreler; Yolcu kişisel koruyucu ekipmanın atılması; Kabinde izin verilen yolcu kişisel koruyucu ekipman türlerine ilişkin kısıtlamalar;
Pandemi ile ilgili operasyonel hususlar	Kabin bagaj izinlerinde yapılacak herhangi bir değişiklik; Ekip için tuvalet tahsisi; Ekip beslenme yeri ve prosedürleri; Ekip dinlenmesi; Uçaklarda karantina alanı;

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

	<p>Yolcuların sıcaklık kontrolleri / termometrelerinin kullanımı (Devlet tarafından isteniyorsa);</p> <p>Yüksek trafik alanlarının düzenli olarak dezenfeksiyonu;</p> <p>Fiziksel (sosyal) mesafenin izlenmesi (örneğin mutfaklardaki yolcuların toplanmasına ilişkin kısıtlamalar);</p> <p>Kokpite erişimi sınırlama;</p> <p>Kabinde şüpheli COVID-19 vakaları için prosedürler;</p>
Yolcu olmadan kabinde kargo taşınan uçuşlar	<p>Kabin ekibi için, bu tür operasyonlara özgü ek eğitim, örneğin:</p> <p>İlave yangın söndürücüler veya diğer ekipmanlar;</p> <p>Yükün kabinde taşınması nedeniyle taşınan ilave veya farklı tipte yangın söndürücüler;</p> <p>Yangın durumunda ağların kaldırılması;</p> <p>Kabinin gözlemlenmesi;</p> <p>Gerekli olmayan kabin ve mutfak ekipmanlarının izole edildiğini doğrulama;</p>
Pandemi ile ilgili kural tanımaz yolcu olayları	<p>Kural tanımaz yolcu olaylarında sonuçlanabilecek bazı yeni sorunların ele alınması:</p> <ul style="list-style-type: none">• Yeni havaalanı süreçleri, kısıtlamaları ve genel seyahat deneyimi nedeniyle artan yolcu stresi;• Yolculardan kaynaklanan enfeksiyon korkusu ve aşırı reaksiyonlar;• Kişisel koruyucu ekipmanların sürekli kullanımı gibi gerekliliklere uymayı reddeden yolcular;• Yolcu karşıtı çatışmaların tasfiyesi;